

MEDLEMSRAPPORTERING FOR

Forsvarets logistikkorganisasjon, Strategiske anskaffelser (FLO SA).

For 2021

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger storinnkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer og tjenester som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i både egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Den nye åpenhetsloven (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) vil gi offentlig sektor et enklere arbeid med å ettergå at leverandører etterlever de forpliktelser som følger av anskaffelseslovens § 5. Bedrifts-/virksomhetsmedlemmer i Etisk handel Norge rapporterer på arbeidet med aktsomhetsvurderinger og oppfyller åpenhetslovens krav om redegjørelse for aktsomhetsvurderinger og langt på vei informasjonsplikten, ifølge Oslo Economics Konsekvensutredning av lovforslaget. Et viktig verktøy for oppdragsgivere i leverandøroppfølgingen er det nasjonale kontraktsvilkåret for etisk handel utarbeidet av Etisk handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Kontraktsvilkåret stiller krav til leverandørers aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig og bærekraftig handel og konkurranse på like vilkår mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, miljø, kvalitet og leveringssikkerhet. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene og tjenestene får grunnleggende menneskerettigheter oppfylt og at produksjonen ikke skader miljø eller klima.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet i arbeidet.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: Brynjar Grimholt, Divisjonssjef FLO Strategiske anskaffelser

Forsvarets Logistikkorganisasjon Strategiske anskaffelser (FLO SA) er en del av Forsvaret og forvalter fellesskapets ressurser ved gjennomføring av anskaffelser på vegne av Forsvaret og forsvarssektoren. FLO SA har som mål å gjennomføre anskaffelser effektivt og bærekraftig slik at det gir verdi for Forsvaret og samfunnet.

Forsvarets produktspekter spenner vidt, og det er således viktig for FLO SA å ha gode og robuste prosesser og rutiner for vurdering av bærekraft i alle type anskaffelser gjennom kontraktens levetid. For å kunne bidra til Norges arbeid med FNs bærekraftsmål har FLO SA til hensikt å bygge kompetanse og videreutvikle prosedyrer ut fra et risikomessig perspektiv, slik at vi kraftsamler rundt de områder som kan gi størst effekt. Dette betyr at risikovurdering står sentralt, og at FLO SA vil bygge kompetanse generelt for hele anskaffelsesmiljøet, og i tillegg gjennomføre temasamlinger jevnlig for å opprettholde kunnskap og fokus hos medarbeiderne. For FLO SA vil gjennom medlemskap i Etisk handel Norge søke støtte i det ressurssterke organisasjonen representerer slik at målsettingen om bærekraftig handel kan videreutvikles i samarbeid med forsvarets leverandører.

Om virksomheten:

Navn:

Forsvarets logistikkorganisasjon, Strategiske anskaffelser (FLO SA).

Antall ansatte:

213

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

14 895 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

1 299

Hvilke varer som omfattes:

Alle kategorier i FLO SA stiller etiske- og sosiale krav i alle sine rammeavtaler. Dette er blant annet i form av kontraktsvilkår som retter seg mot alle våre rammeavtaleleverandører. Etisk handel Norges mal for etiske kontraktsvilkår er utgangspunktet for våre maler.

Det ble inngått 283 nye avtaler i 2021 med 224 forskjellige leverandører, totalverdien av disse nye avtalene er på 11 355 000 000kr. I noen av anskaffelsene våre har vi hatt samarbeid med DFØ og miljømerking i Norge for utforming av konkurransedokumentene. Det er også flere av anskaffelsene som har hatt miljøkrav som kvalifikasjonskrav og noen få som har hatt miljøkrav som tildelingskriterier.

FLO SA har vurdert risikoen for brudd på etiske og sosiale krav som høyere i enkelte kategorier og disse har hatt høyere fokus på etiske- og sosiale krav i 2021, herunder personlig bekledning og utrustning (PBU), forbruksmateriell, profesjonelle tjenester, proviant og sanitetsmateriell.

Hos kategori Sanitet har arbeidet med medisinsk materiell har vært prioritert i 2021 og det er både satt kvalifikasjonskrav, krav til dokumentasjon av forsyningskjeden samt at leverandørene må oppgi produksjonsland.

Kategori Profesjonelle tjenester har kartlagt følgende anskaffelser som særlig viktige i forhold til størst miljøpåvirkning: vask og rens, renhold, spesialtrykk og skanning, trykkeritjenester, sveisekurs, eventbyråttjenester, anskaffelser tilknytter IT.

Antall leverandører:

754

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

11 355 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Kristine Strat-Børmo

Stilling: Fagansvarlig avtaleforvaltning

Epost: Kstratbormo@mil.no

Telefon: 92806819

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2018

"Utviklingen av Forsvaret må tilpasses for å imøtekomme FNs bærekraftsmål. Ambisjonen er at bærekraftmålene skal nås innen 2030."

Eirik Kristoffersen
General/ Forsvarssjef

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Etisk handel-modulene som ikke ble gjennomført i 2020, skal gjennomføres i 2021.	Gjennomføring av planlagte moduler ble ikke gjennomført som planlagt pga personellmangel, samt utfordringer knyttet til COVID-19. Videre opplæring innen bærekraft vil bli håndtert ved intern kursing samt via medlemskap i miljømerking Norge og Etisk handel Norge.
Gjennomføre minst ett kurs i «Miljø anskaffelser GRL».	Det ble gjennomført ett kurs i "Miljø i anskaffelser GRL" i 2021, deretter ble det ikke avholdt flere fordi kursporteføljen til FLO SA er omstrukturert. Omstruktureringen i 2020 ble foretatt for å tilpasse våre kurs til sertifiseringsordningen til DFØ, SOA Basis. Det er opprettet et nytt kurs i bærekraft som skal bygge på sertifiseringkravene i SOA Bærekraft. På grunn av Covid-19 og ressursutfordringer ble kurset ikke ferdigstilt i 2021 og da heller ikke gjennomført i fjor.
Etablere 3 nye kurs som bla. Inneholder tema som er relevant med tanke på Etisk handel og samfunnsansvar.	I 2021 ble det avholdt flere gjennomganger av kurset "Risikostyring i anskaffelser" hvor bærekraft er et av temaene.
Gjennomføre den årlige logistikk-konferansen Norsk militær logistikkforum (NMLF) som er en viktig arena for informasjonsutveksling og å bli bedre kjent med leverandører.	Dette ble delvis gjennomført digitalt og noe amputert på grunn av Covid-19.
Jobbe med å heve kvaliteten på saksbehandlere med tanke på opplæring innenfor samfunnsansvar med en egen kursmodul.	Det ble opprettet et nytt kurs i bærekraft som skal bygge på sertifiseringkravene i SOA Bærekraft. På grunn av Covid-19 og ressursutfordringer ble kurset ikke ferdigstilt i 2021. Tidlig i 2020 ble det også opprettet en kompetansegruppe innenfor bærekraft i FLO SA. I kompetansegruppen er flere av kategoriene representert og har ansvaret for bringe informasjonen videre til sin kategori. I tillegg skal medlemmene i kompetansegruppen være sparringspartnere ved behov.
FLO SAs maler som går på miljøstyring, AML og etisk handel skal oppdateres ila. 2021.	Denne jobben er godt i gang og vi forventer ferdigstilling i løpet av Q1 2022.

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Kategori forbruksmateriell skal i 2021 ta kontakt med innkjøpsmiljøer i offentlige sektor for å forstå hvordan de arbeider for å håndheve samfunnsansvaret i konkurranser og forvaltning av anskaffelser. En av aktørene i offentlig sektor hvor vi vil be om et samarbeid, vil være Sykehusinnkjøp.	Kategori forbruksmateriell (KFO) har i hele 2021 arbeidet for å identifisere objektive tildelingskriterier innen miljø/bærekraft og samfunnsansvar. En av årsakene er at KFO i markedsdialog har fått mye kritiske tilbakemeldinger for å ha utlyst konkurranser basert på 100% pris. Kategorien har pt. samarbeid med flere private leverandører.
Kategori forbruksmateriell vil i alle anskaffelser i 2021 vurdere risiko mht. samfunnsansvar og stille krav til leverandørene om kontroll på verdikjeden. Kategorien har som mål å gjennomføre 5 anskaffelser i 2021.	På alle anskaffelser i 2021 er det stilt krav til at leverandøren to måneder etter oppstart av avtalen skal ha gjennomført risikoanalyse på land/sektornivå for den/de leverandørkjeder som ble oppgitt i kvalifikasjonsfasen. Basert på risikoanalysen skal leverandøren i kontraktperioden arbeide systematisk for å minimere eventuell risiko ved det aktuelle produktet/hos den aktuelle produsenten.
Sanitet skal starte ni anskaffelser på medisinsk utstyr hvor en del av kravspesifikasjonen er at leverandøren skal oppgi produksjonsland/region for de ulike artiklene. Dette gjøres blant annet for å være proaktiv dersom det skulle oppstå kriser i landet/regionen (ref. COVID-19-pandemien).	Her har bærekraft hatt stort fokus. Vi har vurdert hvorvidt det er mulig å evaluere på etisk handel eller miljø, vi har forbedret kvalifikasjonskrav, vi stiller krav til at leverandør må oppgi produksjonsland for alle 900 artikler på avtalen. Vi ønsker å bygge databank med oversikt over hvor våre artikler produseres, for å være mer rustet/i forkant i fremtiden om det skulle skje noe i et gitt område. Slik vil vi også ha et grunnlag for å gå lengre bak i verdikjeden i neste avtaleperiode
Sanitet skal jobbe videre med å kartlegge verdikjeder med fokus på menneskerettigheter, arbeidsforhold og korrupsjon.	Kategori Sanitet har i 2021 hatt store ressursmessige utfordringer og det ble en hard prioritering av arbeidsoppgaver og bærekraft kunne beklageligvis ikke få like stort fokus som planlagt.
Sanitet skal ha fokus på Etisk handel i samtlige anskaffelser og har som målsetning å inkludere etisk handel som tildelingskriterier gjennom 2022. Sanitet skal også øke egen kompetanse på å utfordre leverandørene og på den måten oppnå økt kompetanse hos leverandørene og få større oppmerksomhet på Etisk handel.	Kategori Sanitet har i 2021 hatt store ressursmessige utfordringer og det ble en hard prioritering av arbeidsoppgaver og bærekraft kunne beklageligvis ikke få like stort fokus som planlagt.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter

Gjennomføre kurs i «Bærekraft i anskaffelser», foreløpig er det to kurs planlagt i Q1 og Q2.

Jobbe med å heve kvaliteten på saksbehandlernes kompetanse innenfor bærekraft ved hjelp av målrettede tiltak i kategoriene i form av fagdager, bærekraft som tema på seksjonsmøte, erfaringsoverføring fra saksbehandlere med gode eksempler fra eget arbeid og lignende aktiviteter.

Videreutvikle maler, veiledere og sjekklister samt jobbe for å øke bruken av etisk handel som kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier.

Gjennomføre den årlige logistikk-konferansen Norsk militær logistikkforum (NMLF) som er en viktig arena for informasjonsutveksling og å bli bedre kjent med leverandører.

Fortsette å kommunisere internt og samarbeide eksternt om arbeid med etisk handel. Herunder etablere konkret samarbeid med andre offentlige oppdragsgivere.

Gjennomføre revisjoner/sjekk av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører på bakgrunn av rammeavtalenes risikovurdering. Ofte vil gjennomføringen gjøres som en del av kontraktsoppfølgingen slik at gjennomgangen foretas på årlig statusmøte. En gjennomgang vil innebære fremleggelse og gjennomgang av arbeidskontrakter, lønns- og trekkoppgaver, overtid og ferielister mv. Det vil også sjekkes at leverandørene har interne rutiner på dette.

Gjennomføre minst to kurs relatert til miljøstyring, AML og etisk handel.

Etablere gode systemer for datainnsamling fra kategoriene i forbindelse med intern oppfølging.

Sanitet skal jobbe videre med å kartlegge verdikjeder med fokus på menneskerettigheter, arbeidsforhold og korrupsjon.

Sanitet skal ha fokus på Etisk handel i samtlige anskaffelser. De skal øke egen kompetanse på å utfordre leverandørene og på den måten oppnå økt kompetanse hos leverandørene og få større oppmerksomhet på Etisk handel.

For å ivareta LOA § 5 og målene i FLO SA sin Miljøstrategi har kategori Profesjonelle tjenester i samarbeid med FLO Miljøleder implementert egne miljømål som skal gjelde for kategoristrategiperioden. Kategoriens overordnede ambisjon er å tilstrebe kostnads- og miljøeffektive anskaffelser. Det skal stilles krav til gode miljøledelsessystem i anskaffelser der det er hensiktsmessig. Videre kommer kategorien til å stille miljøkrav tilsvarende etablerte merkeordninger for varer og tjenester der slike finnes og der det er hensiktsmessig. Kategorien vil sammen med markedet undersøke nærmere hvordan miljøeffektive anskaffelser best kan nås, enten gjennom kvalifikasjonskrav, kravspesifikasjon, tildelingskriterier eller kontraktskrav. I forbindelse med utarbeidelse av anskaffelsesstrategier vil det bli foretatt kartlegging av miljøbelastning og muligheter ved den konkrete anskaffelse.

Rammeavtaler om renhold: Lovpålagt påseplikt utføres for alle kontraktene 1-2 ganger per år. Kontrollen gjennomføres av FLO REN og dokumenteres i avvikshåndteringssystemet EQS

Mål / aktiviteter

Det pågår for tiden et arbeid for å etablere en egen intranettside for bærekraft i FLO hvor tilgjengelig informasjon vil bli samlet og gjøres lettere tilgjengelig for organisasjonen. Det skal også opprettes en egen e-post adresse man kan sende henvendelser til for å få hjelp og støtte i inngåelsen av en avtale samt underveis i oppfølging av kontrakt og leverandører.

Kategori Proviant har bærekraft som fokusområdet ved utlysning av ny rammeavtale på frukt og grønt.

Det jobbes også med å innarbeide bestemmelser om miljø og klima i våre avtaler med Avinor-systemet.

Kategori PBU har som mål for 2022 å fortsette med å innta og bruke metoden til EHN ved gjennomføring av konkurranser. I dette inngår det at potensielle leverandører skal identifisere hele eller deler av sin verdikjede, herunder hvor produktene produseres. Vi har også inntatt SA-9000 som krav i kontraktene. Dvs at de leverandører som blir tildelt kontrakt med oss, i løpet av 12-18 måneder inn i kontrakten bli sertifisert i henholdt til SA-9000/8000. Vi arbeider med å spisse dette ytterligere for å sikre at leverandør SKAL/MÅ rapportere på fremdrift hver 6. måned frem til utløp av frist. Hvorvidt de blir sertifisert etter SA-9000/8000 vil kunne påvirke beslutning om utløsning av opsjoner (forlengelse av kontrakt). Dette er en metode som er brukt på innføring av ISO 14001 og ISP 9001 med hell tidligere og vi har tror på at dette er en god måte å drive frem arbeid med etisk handel i 2022.

Fra Sjef FLOs virksomhetsplan:

Utviklingen av Forsvaret må tilpasses for å imøtekomme FNs bærekraftsmål. Ambisjonen er at bærekraftmålene skal nås innen 2030. FLO skal systematisere hvordan bærekraftmålene understøttes innenfor egne ansvarsområder. Bærekraft innebærer blant annet sikker håndtering av kjemikalier (ytte miljø), reduserte klimagassutslipp, bærekraftig forbruk og produksjon, sirkulær- økonomi, bærekraftige verdikjeder og etisk ansvarlige anskaffelser. FLO skal identifisere hvilke av de 17 bærekraftmålene vi kan bidra til å støtte opp under, og samtidig omsette dette arbeidet i økt operativ evne. Samarbeid med industri og Forsvarets strategiske beredskapspartnere blir sentralt. Jeg vil i 2022 utarbeide en plan for å nå bærekraftmålene. FLO skal ha lav reisevirksomhet, og videreføre bruk av digitale møter. Det skal fortsatt legges til rette for anvendelse av hjemmekontor der det er hensiktsmessig.

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Samfunnsansvar er et av satsningspunkter i FLO SAs strategi 2020-2023. Under dette punktet står det bla. at «FLO SA skal ivareta samfunnsansvar (klima og miljø, arbeidsforhold og arbeidslivskriminalitet) i anskaffelser.» Videre står det at «FLO SA skal være best i offentlig sektor med hensyn til miljø- og klimamessige krav ved anskaffelser innen 2022 på områder der det er mulig.»

Bærekraft er uthevet i nevnt i Forsvarssjefens Langtidsplan plan og Sjef FLOs virksomhetsplanplan. Forsvarets logistikkorganisasjon har også en miljøstrategi for perioden 2019-2022.

Det pågår også et arbeid for å få på plass en bærekraftspolicy i FLO.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

I tidlig 2020 ble det opprettet en kompetansegruppe i Bærekraft i FLO SA. I løpet av 2021 har vi jobbet videre med å utvikle og heve gruppens kompetanse slik at de skal bli interne ressurspersoner på områdene Etisk handel, miljøledelse og lønns og arbeidsvilkår. I 2021 har gruppen arbeidet med å utarbeide maler og veiledere samt overordnede mål for FLO innen bærekraft (klima, miljø, innovasjon, sirkulærøkonomi, menneske- og arbeidstakerrettigheter, og evt. andre forhold innen bærekraft).

På nåværende tidspunkt har FLO SA en miljøplan med konkrete mål, vi har målene i Etisk handel som fremkommer i denne rapporten, samt at kategoriene har egne interne mål for sine leverandører og sitt arbeid.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Rapporten til Etisk handel Norge for 2020 er forankret hos ledelsen. Videre har FLO SA i 2019 etablert en mål- og resultatindikator (MRI) som gjelder etterlevelse av miljøkrav. Det har vært fokus på denne i 2021 og vil fortsette å være det i 2022. De enkelte kategoriene i FLO SA rapporterer også til ledelse i FLO og Forsvaret på etterlevelse av krav knyttet til miljø.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Det overordnede ansvaret for arbeidet for bærekraft ligger hos sjef i FLO SA.

Seniorrådgiver Kristine Strat-Børmø i FLO SA har fagansvar for avtaleforvaltning og i dette inngår oppfølgingen av bærekraft.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Sjef i avdeling merkantil og juridisk er ledelsens representant inn i arbeidet med bærekraft i FLO SA.

Seniorrådgiver Kristine Strat-Børmø leder kompetansegruppen som er oppdrettet i FLO SA. kompetansegruppen

skal ha et særlig fokus på bærekraft og består av medlemmer fra mange av kategoriene. I tillegg støtter avdelingen Analyse og utvikling med rapportering og kompetanseutvikling.

Videre har kategoriene ansvar for å følge opp sine mål og aktiviteter, samt tilegne seg kunnskap og benytte diverse ressurser utarbeidet av Etisk handel Norge, DFØ og miljømerking i Norge.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Det er satt i gang jevnlig digitale erfaringsoverføringsmøter i FLO SA hvor bærekraft også har vært tema.

Planlagte kurs har dessverre blitt forsinket på grunn av ressurssituasjonen og Covid-19. De kompetansehevingstiltakene som har blitt gjennomført har ofte vært innad i de enkelte kategoriene og ved deltakelse på seminar og webinar i regi av EHN, Miljømerking i Norge, Anbud 365, Mercell etc.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Flere i organisasjonen har uttrykt at de ønsker mer opplæring innen bærekraft og praktisk gjennomgang av hvordan man kan få til et godt samarbeid med leverandørmarkedet og dermed få mest mulig riktig og oppnåelig krav inn i inngåelsesprosessen samt i endelig rammeavtale.

Det er også uttrykt et ønske om at teknisk fagmyndighet (FMA) må få opplæring til å øke sin forståelse for utfordringene knyttet til etisk handel. Vi ser derfor et tydelig behov for en felles kompetanseheving mellom alle deltakere i anskaffelsesteamene slik at etisk handel kan inkorporeres på en god måte i tildelingskriterier eventuelt kvalifikasjonskrav. Det er generelt et behov for å øke kompetansen på bruk av etisk handel som tildelingskriterium og hvordan skal dette rent praktisk gjennomføres. Og hvordan slår dette ulikt ut for tjenstekontrakter (eks. vedlikehold), produksjonskontrakter (eks. PBU) og kjøp av «hyllevare» (eks. forbruksmateriell). Det er også flere som har uttrykt bekymringer for hvordan vi skal løse en del av disse identifiserte utfordringene med de ressursene som er tilgjengelig for FLO SA p.t.

Det jobbes mye med å heve kompetansen, blant annet er det noe av årsaken til at kompetansegruppen i bærekraft har blitt opprettet. Det legges også vet på at malene, sjekklistene og veilederne skal være praktisk utformet slik at man får hjelp til hva man skal gjøre i de forskjellige stegene i anskaffelsesprosessen.

Videre er kategoriene svært fornøyde med samarbeidet med Etisk handel og miljømerking i Norge, enkelte har også brukt de praktiske eksemplene i sitt arbeid.

Noe annet de også kunne ønske seg i fremtiden er via et nettverk å se på og revidere kontrakter.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

I henhold til FLO SA sin Prosessbeskrivelse for risikostyring (FLO-DA-PRB-024) gis det føringer til saksbehandler på vurdering av blant annet bærekraft. Hvilke områder som skal ha særlig oppfølging med tanke på bærekraft skal nevnes i oppfølgingsplanen for rammeavtalen.

Det skal foretas risikovurderinger av våre rammeavtaler kontinuerlig og vurderingene skal som et minimum holdes oppdatert årlig. Risikovurderingen skal være grunnlag for nivå av oppfølging av leverandør og identifiserte risiki skal følges opp av kontraktsansvarlig jevnlig. Krav til risikovurdering gjelder både i inngåelsesfasen og etter tildeling av avtale til leverandør.

FLO SA har også en ambisjon om at alle anskaffelser skal sjekkes oppimot Etisk handel sine oversikter.

2.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Medisinsk utstyr	Rammeavtale		Ja	Nei	Ja
Anskaffelse av Truck	Rammeavtale	1	Nei	Ja	Ja
Konsulenttenester	Rammeavtale	30	Ja	Nei	Ja
Trykkeritjenester	Rammeavtale	1	Ja	Ja	Ja
Avlastningsavtaler	Rammeavtale	9	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

FLO SA benytter egne maler, men disse er basert på Etisk handel Norge og DFØ sine standardmaler. I løpet av 2022 kommer vi til å gå helt over på DFØ/Etisk handel sitt malverk på en del av malene våre.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

I 2020 hadde Forsvaret et stort fokus på smittevernmateriell og kartlegging av verdikjeden til materialet. Dessverre satte pandemien og personellmangel en stopper for dette arbeidet i 2021. FLO SA startet også et arbeid i 2020 med å kartlegge produksjonsskjeden, men pandemien og ressursmangel satte en stopper for dette arbeidet i 2021.

Dagens kontrakt for forbruksmateriell til hund går ut i juni 2023. FLO SA vil starte en ny anskaffelsesprosess innen området tentativt Q3 2022. Det er en målsetning at verdi- og produksjonsskjede blir en del av en leverandørdialog i forkant av utlysning av ny kontrakt.

Rammeavtaler om renhold: Lovpålagt påseplikt utføres for alle kontraktene 1-2 ganger per år. Kontrollen gjennomføres av FLO REN og dokumenteres i avvikshåndteringssystemet EQS.

I kategori Proviant er det særlig fokus innenfor fisk, kjøtt, grønt og kaffe.

Kontraktsansvarlige i PBU-teamet har prioritert å følge opp artikler på store og viktige rammeavtaler, f eks M/02 membranuniform.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Rammeavtaler om Vask og rens: Gjennomgang av status for lønns- og arbeidsvilkår under årlig statusmøte. Dette vil innebære fremleggelse og gjennomgang av arbeidskontrakter, lønns- og trekkoppgaver, overtid og ferielister mv.

Lignende gjennomgang av lønns- og arbeidsvilkår har også vært gjennomført mot verft og flere leverandører som har avtaler med på skipsteknisk vedlikehold.

Kategori Proviant gjennomfører årlig revisjon av sertifiseringer, og andre kontraktsfestet aspekter overfor relevante leverandører. Det er en standard oppgave i avtaleforvalterens årshjul.

I kategori reise har alle de store hotellavtalene hatt oppfølging på lønns- og arbeidsvilkår og alle funn er spesifikt fulgt opp.

I forkant av oppfølgingsmøter med leverandører ber kontraktsansvarlige i PBU-teamet leverandørene om å forberede en rapport/gjennomgang av samfunnsansvar, og hvordan de følger opp sin verdikjede. Denne gjennomgå i møtet. 1 til 2 ganger årlig. Det er ønskelig at leverandøren selv følger opp direkte på produksjonssite, men grunnet COVID-19 har det blitt benyttet representanter som har tatt bilder og videoer på produksjonssite.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Oppsummering basert på tilbakemelding fra kategoriene er det ca 60 leverandører som spesifikt har blitt fulgt opp på etiske- og sosiale krav i 2021.

Forbruksmateriell har hatt mye kommunikasjon med leverandører i løpet av 2021 for å kartlegge objektive tildelingskriterier og det er stilt krav til risikoanalyse og oppfølging av forsyningskjeden. Det er også kommunikasjon under implementering av avtalene for å legge opp til at leverandøren forstår hva vi forventer av dem og utfordrer også stadig leverandørene på hva de kan forbedre med tanke på Etisk handel..

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Innleieavtaler	Det ble oppdaget at Forsvaret ikke benyttet avtalene slik aom intensjonen var.	Da dette ble oppdaget ble bruken stoppet.	Feil bruk av avtalene ble stoppet og det pågår et arbeid for å få dette gjenopprettet ovenfor de innleide det gjaldt.
Oppfølging av SAS - Behandling av pilotene i forbindelse reansettelse ved økt flytrafikk etter pandemien	Hos vår leverandør	Har tatt kontakt med SAS for å be om redegjørelse.	

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Det er stor forskjell innad i kategoriene i FLO SA. Noen kategorier jobber allerede systematisk mens andre er mer

i oppstartfasen og vi jobber med å gi nok støtte til videreutvikling innenfor alle områder.

Mange av kategoriene oppgir at de har vært på etterskudd med anskaffelser over lengre tid, noe som har ført til at de har hatt dårlig tid i de anskaffelsene de har gjennomført. Dette begynner å bli bedre, så Etisk handel vil bli et større fokus fremover.

Forbruksmateriell uttrykker at de ikke møter motstand når de er ute hos leverandørene. Samtidig opplever de at arbeidet er vanskelig fordi det er utfordrende å kontrollere informasjon de mottar fra leverandørene. Leverandørene er stort sett samarbeidsvillige.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Etablert kurs i bærekraft	Øke kunnskap internt om hvordan FLO SA kan arbeide med bærekraft i anskaffelser	Målgruppen er kontraktsansvarlige, anskaffelsesledere, innkjøpere, kategoriansvarlige, kategorisjefer og jurister.
Videreutviklet arbeidsgruppen i samfunnsansvar til å bli en kompetansegruppe i bærekraft bestående av engasjerte personer som kan være kilde til informasjon og gode sparringspartnere ved behov	Bidra til å øke kunnskap internt om hvordan FLO SA arbeider og kan videreutvikle arbeidet med bærekraft i anskaffelser	Målgruppen er kontraktsansvarlige, anskaffelsesledere, innkjøpere, kategoriansvarlige, kategorisjefer og jurister.
Inkludere bærekraft i nyhetsbrevet i FLO SA	Bidra til å øke kunnskap internt om hvordan FLO SA arbeider og kan videreutvikle arbeidet med bærekraft i anskaffelser	Målgruppen er kontraktsansvarlige, anskaffelsesledere, innkjøpere, kategoriansvarlige, kategorisjefer og jurister.
Tydelig beskjed fra ny Sjef FLO og Sjef FLO SA at bærekraft i anskaffelser er et satsningsområde		
Det er også planer om å starte en "Bærekraftskonkurranse" i FLO SA i Q2 for å få mer fokus og premiere godt arbeid med bærekraft.		

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Bærekraft har fått sin egen intranettside i FLO, egen e-post adresse og det er også jevnlig informasjon relatert til bærekraft på det ukentlige nyhetsbrevet til FLO SA.

Rapporten forankres i ledermøtet i forkant av rapportering, samt at dette blir informert om i et nyhetsbrev som sendes ut til hele FLO SA. Rapportene vil også være tilgjengelig på intranett.

Kategorier med særlig høy risiko for brudd på etiske- og sosiale krav har fortløpende dialog og oppdateringer

med hverandre mht. hvordan FLO SA håndterer dette.

I tillegg har Sjef FLO SA understreket sine forventninger til å prioritere arbeidet rundt vårt samfunnsansvar på de halvårlige informasjonssmøtene.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

FLO SA kommuniserer arbeidet rundt etisk handel eksternt til leverandørmarkedet i møter der bærekraft er tema. Målsettingen er å bevisstgjøre eksisterende og potensielle leverandører om hvilke forventninger og krav til ivaretagelse av etisk handel som FLO SA stiller i sine kontrakter.

FLO SA har også stilt opp på intervjuer og konferanser for å fortelle hva om våre tanker, hva vi gjør, hvilke krav vi stiller og ønsker å stille til våre leverandører.

Kontakt:

Forsvarets logistikkorganisasjon, Strategiske anskaffelser (FLO SA).

Kristine Strat-Børmo

Kstratbormo@mil.no

92806819